

[Waldorff]

Sådan er den radikale energipolitik i forhold til Nordsøen blevet behandlet. Halvanden linje tager det at affeje det – »et hypotetisk indgreb«. Regeringen har simpelt hen aldrig nogen sinde interesseret sig for det, som oprindeligt var de radikale krav til forhandlingerne med A. P. Møller, og det kunne man da sige at der ellers var god grund nok til at interessere sig for, ikke mindst fordi der faktisk har været nogle juridiske vurderinger, som bl. a. de radikale har bygget mange af deres holdninger på. Jeg skal kun nævne en enkelt af dem her. Det er et interview med dr. jur. Orla Friis Jensen, som bliver bedt om en kommentar til et lovindgreb, som fratager A. P. Møller eneretten til alle de områder, hvor der endnu ikke er fundet olie. Orla Friis Jensen svarer:

»Man kan måske sige i dag, at A. P. Møllers eneret ud fra en samlet vurdering ikke ved denne tvangsaflevering indskrænkes på en sådan måde, at der foreligger en ekspropriation.«

Og det er udtalelser, der ligger på niveau med andre juristers vurderinger af mulighederne for at lave et indgreb efter den radikale model. Det har man ikke interesseret sig for.

Vi har spurgt, om man havde andre juridiske vurderinger af mulighederne for en regulering af eneretsbevillingen end dem, som her er blevet fremkaldt. Det har man ikke. Regeringen har ikke andre juridiske vurderinger. Man har altså ikke noget som helst påskud i form af påstande om erstatningsansvar som konsekvens af et sådant, lad os bare kalde det radikalt indgreb.

Der kan selvfølgelig være den forklaring, at energiministeren på et meget tidligt tidspunkt har opgivet overhovedet at støtte sig til det radikale venstre i denne sag. Det vil vi såmænd heller ikke være helt uforstående over for. Vi mener bare ikke, at det er nogen undskyldning for den kurs, som socialdemokratiet har lagt i dette spørgsmål.

Vi mener, at der var et alternativ, selv om socialdemokratiet vægrer sig ved at se det i øjnene. Der var faktisk det alternativ, at man byggede på stemningen på den socialdemokratiske kongres i efteråret, som var stemt for, at man gjorde dette til et krav om nationalisering af de danske Nordsøreserver. Man havde mulighed for i socialdemokratiet – en sjældent mulighed – at lægge op til et folke-

tingsvalg, som for en gangs skyld ikke handlede om alle mulige sager fra den socialdemokratiske kramkiste, som man har svært ved at få afsat som OD og ØD og det ene økonomiske forlig efter det andet eller eksklusivbestemmelser, som man ikke tør argumentere klassemæssigt for at opretholde. Man havde faktisk her mulighed for i forlængelse af en befolkningsstemning, som socialdemokratiet ikke har skabt, men som man kunne have udnyttet til at få skabt en stærk politisk bevægelse, at få grebet ind over for A. P. Møllers eneretsbevilling. Men det har man heller ikke interesseret sig for.

Spørgsmålet er her, hvor der er 2 minutter tilbage af taletiden, hvad man overhovedet kan lære af det forløb. Jeg mener for det første, der er grund til at sige, at det ikke er den rene elendighed. Når det er kommet så vidt, at man overhovedet har måttet forhandle med A. P. Møller, og når man ikke har kunnet sælge ud for længe siden i de forhandlinger, der har været siden februar 1980 med A. P. Møller, er det på grund af den energibe- vægelse, som har arbejdet i befolkningen, og på grund af den interesse, som fagbevægelsen – ikke i første omgang, men siden – har vist for at undgå, at regeringen endnu en gang solgte det hele og smed alting over bord. Det har været muligt at rejse en folkelig styrke, som har været i stand til at presse de multinationale selskaber i hvert fald et stykke.

Men der er grund til også at sige, at når der på et vist niveau kan være tale om en sejr, så er det ikke i kraft af socialdemokratiet, så er det på trods af socialdemokratiet. Vi har måttet overvinde dumhed og modstand, bagstræv og klodsethed og almindelig politisk frygtssomhed mange steder, på mange niveauer, hvor socialdemokratiet arbejder. Det har været i Metalarbejderforbundet, der har ført en hetz mod de socialdemokrater, der krævede nationalisering. Det har været hos statsministeren, som slyngede om sig med erstatningsbeløb, som han ikke havde noget belæg for. Og det har været hos den socialdemokratiske politiske ordfører med fremtiden bag sig, som også har modarbejdet nationaliseringskravet. Det er den modstand, man har måttet overvinde for overhovedet at komme så vidt, som man er kommet i dag.

Det andet, man kan lære, er i korthed, at socialdemokratiet aldrig – helt enkelt aldrig –